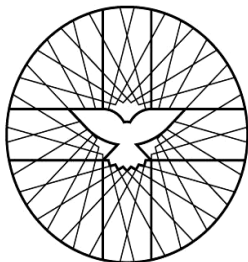

GROOTLETTER LITURGIE

**Protestantse Gemeente te
Wapenveld
in de Petruskerk
18 april 2025 19:30**

Goede Vrijdag

*Liturgische kleur: **PAARS***

Voorganger: Ds. H. Tissink uit Zwolle
Organist: Dhr. Adrie Duizendstra
Ouderling van Dienst:
Dhr. A. C. van de Beerecamp

ORDE VAN DE DIENST

DIENT VAN DE VOORBEREIDING

Stilte

Opening

V: Heer, wees ons genadig

G: Op U hopen wij

V: Wees onze sterkte, iedere dag

G: Wees onze hulp in tijden van nood

Zingen: (3x): Blijf bij mij (Taizélied), 1e
keer solo (door voorganger)

**Blijf bij Mij en waak hier met Mij,
wakend en biddend,
wakend en biddend.**

Gebed voor de Goede Vrijdag:

V: Bij U, God, schuilen wij in het
onbarmhartige licht van deze dag.
Hoor ons, God en blijf ons niet ver.

G: Hoor ons en kom ons te hulp!

V: U bent een wal tegen nacht en ontij.
U, de grond van ons vertrouwen.
In uw handen, God, bevelen wij
ons leven.

**G: Beschut ons met de schaduw van
uw vleugels!**

V: Hier gedenken wij Jezus,
in zijn lijden, zijn dood.
In de dagen van zijn leven heeft Hij
onze zwakheid gedragen,
onze leegte onder ogen gezien.
Hier zien wij op naar het kruis.
Laat dit uur voor ons zijn
als een waken en bidden met Hem.

**G: In uw handen, God, bevelen wij
ons leven.
Amen.**

DIENST VAN HET WOORD

Lezing: Hosea 6: 1-6 (Bijbel in Gewone
Taal) door de voorganger:

¹ De Israëlieten zeggen tegen elkaar:
‘Kom, laten we terugkeren naar de Heer.
Hij heeft ons geslagen, hij heeft ons pijn

gedaan. Maar hij zal onze wonden verzorgen en ons weer beter maken.

² Binnenkort geeft hij ons een nieuw leven. Dan zullen we veilig zijn bij hem.

³ Laten we onderzoeken wat de Heer van ons wil, zo snel mogelijk. Want hij komt naar ons toe! Dat is zeker, net zo zeker als het 's ochtends licht wordt. Als de Heer komt, is hij weer goed voor ons, zoals regen goed is voor droog land.'

⁴ Maar de Heer zegt tegen de mensen van Israël en Juda: 'Wat moet ik met jullie doen? Jullie liefde voor mij verdwijnt net zo snel als dauw in de ochtend. ⁵ Daarom heb ik steeds mijn profeten naar jullie toe gestuurd. Zij waarschuwden jullie dat jullie zouden sterven.

Het is duidelijk wat ik van jullie wil. ⁶ Ik wil geen offers, maar liefde. Ik wil dat jullie weten wie ik ben en wat ik van jullie vraag. Dat vind ik belangrijker dan offers.

Zingen: Lied 598 (3x) in de Nederlandse versie:

- 1. Als alles duister is,
ontsteek dan een lichtend vuur dat
nooit meer dooft,
vuur dat nooit meer dooft (2x)**

HET LIJDENSVERHAAL VOLGENS HET EVANGELIE VAN JOHANNES

Korte inleiding

1 Jezus wordt gevangengenomen

Johannes 18: 1-14 (NBV21)

[1] Nadat Jezus dit alles gezegd had, ging Hij met zijn leerlingen naar de overkant van de Kidron. Daar liep Hij een tuin in, met zijn leerlingen. [2] Judas, die Hem zou uitleveren, kende deze plek ook, want Jezus was er vaak met zijn leerlingen samengekomen. [3] Judas ging ernaartoe, samen met de cohort soldaten en een aantal dienaren van de hogepriesters en de farizeeën. Ze waren gewapend en droegen

fakkels en lantaarns. [4] Jezus wist precies wat er met Hem zou gebeuren. Hij liep naar hen toe en vroeg: 'Wie zoeken jullie?' [5] Ze antwoordden: 'Jezus van Nazaret.' 'Ik ben het,' zei Jezus, terwijl Judas, die Hem kwam uitleveren, erbij stond. [6] Toen Hij zei: 'Ik ben het,' deinsden ze achteruit en vielen op de grond. [7] Weer vroeg Jezus: 'Wie zoeken jullie?' en weer zeiden ze: 'Jezus van Nazaret.' [8] 'Ik heb jullie al gezegd: "Ik ben het,"' zei Jezus. 'Als jullie Mij zoeken, laat deze mensen dan gaan.' [9] Zo moest zijn uitspraak in vervulling gaan: 'Geen van hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik verloren laten gaan.' [10] Daarop trok Simon Petrus het zwaard dat hij bij zich had, haalde uit naar de knecht van de hogepriester en sloeg hem zijn rechteroor af; Malchus heette die knecht. [11] Maar Jezus zei tegen Petrus: 'Steek je zwaard in de schede. Zou Ik de beker die de Vader Mij gegeven heeft niet drinken?' [12] De soldaten met hun tribuun en de Joodse gerechtsdienaars grepen Jezus en boeiden Hem. [13] Ze brachten Hem eerst

naar Annas, de schoonvader van Kajafas. Kajafas was dat jaar hogepriester, [14] en hij was het die de Joden had voor-gehouden: 'Het is goed dat één mens sterft voor het hele volk.'

De eerste kaars wordt gedoofd.

Stilte

Zingen: Lied 587: 1

**Licht voor de wereld, geeft U zich
gevangen**

**in deze nacht van duistere bel-
angen?**

**Ik zoek U, Heer, en vraag U: maak
mijn oren
heel om te horen.**

2 *In de steek gelaten*

Johannes 18: 15-27 (NBV21)

[15] Simon Petrus kwam met een andere leerling achter Jezus aan. Deze andere leerling kende de hogepriester en ging met Jezus het paleis van de hogepriester in, [16] maar Petrus bleef buiten bij de poort staan. Daarop kwam de andere leerling, de kennis van de hogepriester, weer naar buiten; hij sprak met de portierster en nam Petrus mee naar binnen. [17] Het meisje sprak Petrus aan: 'Ben jij soms ook een leerling van die man?' 'Nee, ik niet,' zei hij. [18] De knechten en de gerechtsdienaars stonden zich te warmen bij een vuur dat ze hadden aangelegd omdat het koud was; ook Petrus ging zich erbij staan warmen. [19] De hogepriester ondervroeg Jezus over zijn leerlingen en over zijn leer. [20] Jezus zei: 'Ik heb in het openbaar tot de wereld gesproken. Ik heb steeds onderricht gegeven op plaatsen waar de Joden bij elkaar komen, in synagogen en in de tempel, en nooit heb Ik iets in het geheim gezegd. [21] Waarom ondervraagt u Mij?

Vraag het toch aan de mensen die Mij gehoord hebben, zij weten wat Ik gezegd heb.’ [22] Toen Jezus dat zei, gaf een van de dienaren die erbij stonden Hem een klap in het gezicht: ‘Is dat een manier om de hogepriester te antwoorden?’ [23]

Jezus zei: ‘Als Ik iets verkeerd gezegd heb, zeg dan wat er verkeerd was, maar als het juist is wat Ik heb gezegd, waarom slaat u Me dan?’ [24] Daarna stuurde Anas Hem geboeid naar Kajafas, de hogepriester.

[25] Simon Petrus stond zich intussen nog steeds te warmen. ‘Ben jij soms ook een leerling van Hem?’ vroegen ze. ‘Nee,’ ontkende Petrus, ‘ik niet.’ [26] Maar een van de knechten van de hogepriester, een familielid van de man van wie Petrus het oor had afgeslagen, zei: ‘Maar ik heb toch gezien dat je in die tuin bij Hem was?’ [27] Weer ontkende Petrus, en meteen kraaide er een haan.

De tweede kaars wordt gedoofd.

Stilte

Zingen: Lied 587: 2

Eén mens moet sterven om een volk te redden.

Door uw gehoorzaam lijden kan ik verder,

warm ik mij aan uw liefde die niet loochent.

Open mijn ogen.

3 Jezus bij Pilatus

Johannes 18: 28-40 (NBV21)

[28] Jezus werd van Kajafas naar het pretorium gebracht. Het was nog vroeg in de morgen. Zelf gingen ze niet naar binnen, anders zouden ze zich verontreinigen en niet aan het pesachmaal kunnen deelnemen. [29] Daarom kwam Pilatus naar buiten. 'Waarvan beschuldigt u deze man?' vroeg hij. [30] Ze antwoordden: 'Als Hij geen misdaden had gepleegd, zouden we Hem niet aan u uitgeleverd hebben.' [31]

Pilatus zei: 'Neem Hem dan mee, en veroordeel Hem volgens uw eigen wet.' Maar de Joden wierpen tegen: 'Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen.' [32] Zo moest de uitspraak van Jezus in vervulling gaan waarin Hij aanduidde welke dood Hij zou sterven. [33] Pilatus ging het pretorium weer in. Hij liet Jezus bij zich komen en vroeg Hem: 'Bent U de koning van de Joden?' [34] Jezus antwoordde: 'Vraagt u dit uit uzelf of hebben anderen dit over Mij gezegd?' [35] 'Ik ben toch geen Jood,' antwoordde Pilatus. 'Uw volk en uw hogepriesters hebben U aan mij uitgeleverd – wat hebt U gedaan?' [36] Jezus antwoordde: 'Mijn koningschap hoort niet bij deze wereld. Als mijn koningschap bij deze wereld hoorde, zouden mijn dienaren wel gevochten hebben om te voorkomen dat Ik aan de Joden werd uitgeleverd. Maar mijn koninkrijk is niet van hier.' [37] Pilatus zei: 'U bent dus koning?' 'U zegt dat Ik koning ben,' zei Jezus. 'Ik ben geboren en naar de wereld gekomen om van de waarheid te getuigen, en ieder die de waarheid is toegedaan,

luistert naar wat Ik zeg.’ [38] Hierop zei Pilatus: ‘Maar wat is waarheid?’

Na deze woorden ging hij weer naar de Joden buiten. ‘Ik heb geen schuld in Hem gevonden,’ zei hij. [39] ‘Maar het is bij u gebruikelijk dat ik met Pesach iemand vrijlaat – wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?’ [40] Toen begon iedereen te schreeuwen: ‘Hem niet, maar Barabbas!’ Barabbas was een misdadiger.

De derde kaars wordt gedoofd.

Stilte

Zingen Lied 587: 3

**Hemelse koning, door God
uitgekozen,
waarom staat U terecht als
rechteloze?**

**U hebt geen schuld, de waarheid is
geschonden.**

U draagt mijn zonden.

4 *Weg met Hem!*

Johannes 19: 1-16a (NBV21)

[1] Toen liet Pilatus Jezus geselen. [2] De soldaten vlochten een kroon van doorn-takken, zetten die op zijn hoofd en deden Hem een purperen mantel aan. [3] Ze liepen naar Hem toe en zeiden: 'Gegroet, koning van de Joden!', en ze sloegen Hem in het gezicht. [4] Pilatus ging weer naar buiten en zei: 'Ik zal Hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.' [5] Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan. 'Hier is Hij, die mens,' zei Pilatus. [6] Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars Hem zagen begonnen ze te schreeuwen: 'Kruisig Hem, kruisig Hem!' Toen zei Pilatus: 'Neem Hem dan mee en kruisig Hem zelf, want ik zie niet waaraan Hij schuldig is.' [7] De Joden zeiden: 'Wij hebben een wet die zegt dat Hij moet sterven, omdat Hij zich de Zoon van God heeft genoemd.' [8] Toen Pilatus dit hoorde,

schrok hij hevig. [9] Hij ging het pretorium weer in en vroeg aan Jezus: 'Waar komt U vandaan?' Maar Jezus gaf geen antwoord. [10] 'Waarom zegt U niets tegen mij?' vroeg Pilatus. 'Weet U dan niet dat ik de macht heb om U vrij te laten of U te kruisigen?' [11] Jezus antwoordde: 'De enige macht die u over Mij hebt, is u van boven gegeven. Daarom draagt degene die Mij aan u uitgeleverd heeft de meeste schuld.' [12] Vanaf dat moment wilde Pilatus Hem vrijlaten. Maar de Joden riepen: 'Als u die man vrijlaat bent u geen vriend van de keizer, want iedereen die zichzelf tot koning uitroept pleegt verzet tegen de keizer.' [13] Toen Pilatus dit hoorde, liet hij Jezus naar buiten brengen. Zelf nam hij plaats op de rechterstoel op het zogeheten Mozaïekterras, in het Hebreeuws Gabbata. [14] Het was rond het middaguur op de voorbereidingsdag van Pesach. Pilatus zei tegen de Joden: 'Hier is Hij, uw koning.' [15] Meteen schreeuwden ze: 'Weg met Hem, weg met Hem, aan het kruis met Hem!' Pilatus vroeg: 'Moet ik uw koning kruisigen?' Maar de hogepriesters

antwoordden: 'Wij hebben geen andere koning dan de keizer!' [16] Toen droeg Pilatus Hem aan hen over om Hem te laten kruisigen.

De vierde kaars wordt gedoofd.

Stilte

Zingen: Lied 587: 4

**Hier is God zelf, ontdaan van alle
glorie,
de mens die uit de hemel is geboren.
Ik ben de gesel die hem openhaalde,
ik laat hem vallen.**

5 *Kruisiging*

Johannes 19: 16b-30 (NBV21)

Jezus werd weggevoerd; [17] Hij droeg zelf het kruis naar de zogeheten Schedelplaats, in het Hebreeuws Golgota. [18]

Daar kruisigden ze Hem, met twee anderen, aan weerskanten één, en Jezus in het midden. [19] Pilatus had een inscriptie laten maken die op het kruis bevestigd werd. Er stond op: ‘Jezus van Nazaret,

koning van de Joden’. [20] Het stond er in het Hebreeuws, het Latijn en het Grieks, en omdat de plek waar Jezus gekruisigd werd dicht bij de stad lag, werd deze inscriptie door veel Joden gelezen. [21] De hogepriesters van de Joden zeiden tegen Pilatus: ‘U moet niet “koning van de Joden”

schrijven, maar “Deze man heeft beweerd: Ik ben de koning van de Joden”.’ [22] ‘Wat ik geschreven heb, dat heb ik geschreven,’ was het antwoord van Pilatus.

[23] Nadat ze Jezus gekruisigd hadden, verdeelden de soldaten zijn kleren in vieren, voor iedere soldaat een deel. Maar zijn onderkleed was in één stuk geweven,

[23] Nadat ze Jezus gekruisigd hadden, verdeelden de soldaten zijn kleren in vieren, voor iedere soldaat een deel. Maar zijn onderkleed was in één stuk geweven,

van boven tot beneden. [24] Ze zeiden tegen elkaar: 'Laten we het niet scheuren, maar laten we loten wie het hebben mag.' Zo moest in vervulling gaan wat de Schrift zegt: 'Ze verdeelden mijn kleren onder elkaar en wierpen het lot om mijn gewaad.' Dat is wat de soldaten deden.

[25] Bij het kruis van Jezus stonden zijn moeder en haar zus, en Maria, de vrouw van Klopas, en Maria van Magdala. [26] Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie Hij veel hield, zei Hij tegen zijn moeder: 'Vrouw, dat is uw zoon,' [27] en daarna tegen de leerling: 'Dat is je moeder.' Vanaf dat moment nam die leerling haar bij zich in huis.

[28] Toen wist Jezus dat alles was volbracht, en om de Schrift geheel in vervulling te laten gaan zei Hij: 'Ik heb dorst.' [29] Er stond daar een vat water met azijn; ze doopten er een spons in en brachten die, gestoken op een majoraantak, naar zijn mond. [30] Nadat Jezus ervan gedronken had zei Hij: 'Het is volbracht.' Hij boog zijn hoofd en gaf de geest.

De vijfde kaars wordt gedoofd.

Stilte

ZingenLied 587: 5

**Jezus, gekruisigd – met ontzag en
deernis**

**zie ik uw zorg voor moeder en voor
leerling,**

**liefde is dorst naar vrede zonder
einde,**

water dat wijn wordt.

6 De soldaten zien dat Jezus dood is

Johannes 19: 31-37 (NBV21)

31] Het was voorbereidingsdag, en de Joden wilden voorkomen dat de lichamen op sabbat, en nog wel een bijzondere sabbat, aan het kruis zouden blijven hangen. Daarom vroegen ze Pilatus of de benen

van de gekruisigden gebroken mochten worden en of ze de lichamen mochten meenemen. [32] Toen braken de soldaten de benen van de eerste die tegelijk met Jezus gekruisigd was, en ook die van de ander. [33] Vervolgens kwamen ze bij Jezus, maar ze zagen dat Hij al gestorven was. Daarom braken ze zijn benen niet. [34] Maar een van de soldaten stak een lans in zijn zij en meteen vloeide er bloed en water uit. [35] Hiervan getuigt iemand die het zelf heeft gezien, en zijn getuigenis is betrouwbaar. Hij weet dat hij de waarheid spreekt en wil dat ook u gelooft. [36] Dit gebeurde omdat de Schrift in vervulling moest gaan: 'Geen van zijn beenderen zal verbrijzeld worden.' [37] Een andere schrifttekst zegt: 'Ze zullen hun blik richten op Hem die ze hebben doorstoken.'

De zesde kaars wordt gedoofd.

Stilte

Zingen: Lied 587: 6

**Zing met de psalm: geen woord is er
gebroken –**

**de waarheid is gezien om te ge-
loven.**

**Daarom Heer Jezus, met de oog-
getuige**

wil ik mij buigen.

7 Jezus wordt begraven in een tuin

Johannes 19: 38-42 (NBV21)

[38] Na deze gebeurtenissen vroeg Josef van Arimatea – die een leerling van Jezus was, maar uit angst voor de Joden in het geheim – aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht meenemen. Pilatus gaf toestemming en Josef nam het lichaam mee.

[39] Nikodemus, die destijds 's nachts naar Jezus toe gegaan was, kwam ook; hij had een mengsel van mirre en aloë bij zich, wel honderd litera. [40] Ze wikkelden Jezus' lichaam met de balsem in linnen, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis. [41]

Bij de plaats waar Jezus gekruisigd was lag een tuin, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was. [42] Omdat het voor de Joden voorbereidingsdag was en dat graf dichtbij was, legden ze Jezus daarin.

De zevende kaars wordt gedoofd.

Stilte

Zingen: Lied 587: 7

**Rijke geschenken zou ik willen
geven,
eerbied en dank, de mirre van mijn
leven.
Eer aan de Heer, die dood en duister
keerde,
Licht voor de wereld.**

Korte overdenking

Zingen: Lied 574

- 1. Glorie zij U, Christus, U leed onze
nood,
U ging onze kruisweg, U stierf onze
dood,
in de nacht der nachten streed U
onze strijd,
U leed onze angsten, onze eenzaam-
heid.
Kyrie eleison, Christe eleison,
Kyrie eleison.**
- 2. Christus is gekomen in ons aards
bestaan,
nam onze gestalte, onze zwakheid
aan,
aan het kruishout stierf Hij in ge-
hoorzaamheid,
Hij, de schuldeloze, scheldt de
schulden kwijt.
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie
eleison.**

**3. Glorie zij U, Christus, licht in onze nacht,
U verbreekt het donker, alles is volbracht;
geef dat wij een volk zijn dat U toebehoort,
één van ziel en levend bij uw heilig woord.
Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison.**

DIENST DER GEBEDEN

**Aanklacht onder het kruis: Waar was jij?
(Sytze de Vries)**

**voorganger: Waar was jij?
Waar was jij, toen men Hem gekruisigd had?
Waar was jij, toen men Hem hing aan het hout?
Waar was jij, toen de zon niet langer wilde schijnen?
Waar was jij, toen Hij in zijn graf gelegd werd?**

gemeente:

**Wij kenden U niet, wij zochten
onszelf.**

**Erbarm U, erbarm U, erbarm U!
Heilige, sterke, barmhartige God!
Erbarm U, erbarm U, erbarm U!**

voorganger:

Waar was jij, toen Hij uit de doden op-
stond?

Waar was jij?

gemeente:

**Ik ben te gering, wat zou ik ant
woorden? Ik leg mijn hand op mijn
mond.**

voorganger:

Honger heb ik geleden: gaf jij mij toen
te eten?

Dorst heb ik gehad: liet jij mij toen
drinken?

gemeente:

Wanneer dan, Heer, wanneer dan?

voorganger:

Ooit was ik een vreemdeling: gaf jij mij
onderdak?

Toen ik was uitgekleeft: bedekte jij mijn
schande?

gemeente:

Wanneer dan, Heer, wanneer dan?

voorganger:

En toen ik ziek was: heb jij mij
opgezocht?

Ooit zat ik opgesloten: kwam jij toen
naar mij toe?

gemeente:

Wanneer dan, Heer, wanneer dan?

voorganger:

Alles wat je niet voor één der minsten
gedaan hebt, heb je Mij ook niet
gedaan!

Zingen: Lied 568a (3x)

**Ubi caritas et amor,
ubi caritas Deus ibi est.**

Voorbeden

Na 'zo bidden wij tot U' zingen wij telkens
het refrein van Lied 547:

**Kyrie eleison, wees met ons begaan,
doe ons weer verrijzen uit de dood
vandaag.**

Zingen: Lied 590: 1, 2, 3 en 4 (staande)

- 1. Nu valt de nacht. Het is volbracht:
de Heer heeft heel zijn leven
voor het menselijk geslacht
in Gods hand gegeven.**
- 2. De wereld gaf
Hem slechts een graf,
zijn wonen was Hem zwerven;
al zijn onschuld werd Hem straf
en zijn leven sterven.**
- 3. Hoe slaapt Gij nu,
die men zo ruw
aan 't kruishout heeft gehangen.
Starre rotsen houden U,
rots des heils, gevangen.**
- 4. 't Is goed, o Heer,
Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.**

SLOTGEBED:

v: Goede God, hier staan wij voor U met
niets in onze handen
mensen in een wereld vol haat, ruzie
en verdriet;
bevrijd ons ervan door de kracht van
Uw liefde,
die sterker is dan de dood.
Omwille van Hem die een mens van
liefde was en om ons allen een Man
van smarten werd: Jezus uw Zoon, ons
levenslicht,
dit uur en in eeuwigheid.
Samen bidden wij het gebed dat Hij
ons leerde:

ONZE VADER...(gezamenlijk)

In stilte verlaten wij de kerk

0-0-0-0-0

